

ALMA MATER

Газета Ніжинського державного університету імені Миколи Тоголя

№20 (0230)

Жовтень 2015 року

Ціна договірна

Заснована
16 жовтня
1992 року

Ніжинській вищій школі – 210

Дорогі друзи!

Віслав «Друзи, сьогодні маємо свято» для нас, представників Ніжинської вищої школи, став крилатим. Ніжинському державному університету імені Миколи Гоголя сьогодні 210 років!

Більше 200 років наш навчальний заклад є кузницею високоосвічених, всебічно розвинених людей, фахівців своєї справи. Ніжинська вища школа причетна до долі десятків тисяч людей. Її випускників можна зустріти скрізь: у будь-якій організації, фірмі, установі нашої держави та за її межами. Багато вихованців нашого закладу залишили помітний слід у різних галузях людської діяльності – геніальний письменник Микола Гоголь, відомі діячі літератури Євген Гребінка, Віктор Забіла, Нестор Кукольник, Леонід Глібов, Францішек Богушевич, Олександр Афанасьєв-Чужбинський, Юрій Збанацький, Ольга Мак, Євген Гуцало, Олекса Ющенко, Леонід Горлач, академік Юхим Карський, професори Володимир Данилов, Володимир Рязанов, Ілля Кириченко, Микола Петровський та інші.

Гоголівський виш, славний своєю історією, заснований 1805 року на кошти князя О.А. Безбородька як Гімназія вищих наук. Це був перший вищий навчальний заклад у провінційному повітовому містечку, який довів, що поняття провінційності освіти не існує. Він кілька разів змінював свою назву і профілі підготовки: Фізико-математичний ліцей (1832–1840), Юридичний ліцей (1840–1875), Історико-філологічний інститут (1875–1920), Науково-педагогічний інститут (1920–1921), Інститут народної освіти (1921–1930), Інститут соціального виховання (1930–1933), Ніжинський педагогічний інститут (із 1933 року, у 1939 році йому присвоєно ім'я Миколи Васильовича Гоголя), Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя (1998–2004). Сьогодні це Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя.

Наша alma mater – це потужний навчальний заклад, який зосереджений на реалізації потреби суспільства в якісній європейській освіті; ключовим моментом її є втілення стратегічної програми підвищення якості освітнього процесу, що включає в себе підвищення якості викладання, навчання та матеріально-технічного й мето-

дичного забезпечення, орієнтацію на сучасні вимоги до дипломованого спеціаліста. Сьогодні в нашому вузі більше ніж 70% викладачів – це кандидати і доктори наук.

Часів Гоголя сягають освітньо-культурні та мистецькі традиції вишу. В університеті функціонує Музейний комплекс, який включає в себе музей історії Ніжинської вищої школи, музей імені Миколи Гоголя, картинну галерею; музей природничого циклу: зоологічний музей, ботанічний музей, геологічний музей; музей Рідкісної книги; кімната-музей «Вони захищали Вітчизну». Тут діють творчі колективи й молодіжні об'єднання за інтересами, участь у яких сприяє духовному збагаченню та розвитку дарувань студентів: це молодіжний хор «Світич» – лауреат низки престижних міжнародних конкурсів і фестивалів хорового мистецтва; літературна студія університету з її більш як столітньою спадщиною; мистецькі гуртки культурно-дозвілєвого центру; лауреати міжнародних та всеукраїнських конкурсів хореографічний ансамбль «Дивертисмент» та ансамбль народного танцю «Забава»; оркестр народних інструментів Миколи Шумського, університетська театральна студія «Ганц Кюхельгартен».

Ювілей – це також етап підведення певних підсумків, аналізу досягнень та окреслення перспективного плану розвитку. Наші перспективи окреслено, ми знаємо, чого прагнути і куди прямувати. Сьогодні мені хочеться подякувати колективу університету, який докладає всіх зусиль, щоб у наших стінах студенти постійно відчували справжнє піклування про них, щоб навчальний заклад і надалі був гідним високого звання Ніжинської вищої школи.

Щиро вітаю вас у цей особливий для кожного з нас день. Бажаю студентам, щоб роки навчання стали кращим періодом життя, у якому гармонійно поєдналися наполеглива та сумлінна праця з бадьорим і веселим настроєм, гумором, піснею. Хай повсякчас вас супроводжують щастя, радість, успіхи і студентська фортуна!

Викладачам і співробітникам бажаю наснаги в їхній нелегкій, але почесній праці. Ми всі разом працюємо на зростання іміджу нашого славного закладу. Успіхів і творчого горіння!

*Із повагою, в.о. ректора університету, доктор політичних наук, професор **Олександр Войко***

Наукова традиція

У Ніжинському навчальному закладі з часу його заснування були сформовані, насамперед, філологічна та історична школи, біля витоків якої стояли академіки М.О. Лавровський, П.В. Нікітін, М.М. Сперанський, члени-кореспонденти, професори А.С. Будилевич, Р.Ф. Брант, Г.Е. Зенгер, Г.А. Льїнський, В.В. Качановський, І.І. Іванов, К.Ф. Радченко, П.О. Заболотський та інші. Наукову діяльність традиційно продовжили наступні покоління науково-педагогічних кадрів. Розширилася тематика їхніх досліджень, з'явилися нові форми наукової роботи, до якої заслуhaються усі студенти нашого вишу. Про це наша бесіда з проректором з наукової роботи та міжнародних зв'язків, доктором фізико-математичних наук, професором **Олександром Мельничуком**.

– Сьогодні на семи факультетах викладають 29 професорів і 181 доцент. Усі 28 кафедр колективно й індивідуально працюють над розробкою наукової тематики. За результатами роботи у 2014–2015 навчальному році

кращими з гуманітарного напрямку визнані кафедра історії України та політології, права та методики викладання історико-правознавчих дисциплін, всесвітньої історії, російської та зарубіжної літератури та історії культури. З природничого напрямку перша і друга премії вручені, відповідно, кафедрам географії й хімії. Рейтинг враховує якість наукових розробок і їх кількість. Найбільшу кількість наукових публікацій зробив доктор хімічних наук, професор, завідувач кафедри хімії В.В. Суховєєв. А найбільша кількість наукових публікацій зі студентами у кандидата історичних наук, доцента кафедри історії України та політології Є.М. Страшко.

За підсумками конкурсів «Науковець року університету» та «Молодий науковець року університету» переможцями названі доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української літератури В.П. Хархун, доктор філологічних наук, професор завідувач кафедри російської і зарубіжної літератури та історії культури Г.В. Самойленко, кандидат економічних наук, доцент кафедри філософії та соціально-економічних наук В.В. Єфремов, доктор хімічних наук, професор, завідувач кафедри хімії В.В. Суховєєв, доктор географічних наук,

професор кафедри географії В.В. Смаль, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри географії М.О. Барановський, кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та методики викладання історико-правознавчих дисциплін О.С. Дудченко.

– *Рейтинг вищу за теперішніми вимогами визнається рівнем кваліфікації науково-педагогічних кадрів. Ректор у щорічному звіті доповідає про збільшення кількості захищених дисертацій та присвоєння вчених звань.*

– В університеті у 2014–2015 навчальному році функціонувала аспірантура за 15 спеціальностями. Міністерство освіти і науки України дозволило відкрити докторантуру за 3 спеціальностями: економічна та соціальна географія, українська література, історія України. Наукове керівництво здійснюють 19 докторів і 5 кандидатів наук як нашого університету, так і запрошені з інших вищих навчальних закладів і наукових установ НАН України. На 1 вересня 2015 року в аспірантурі університету навчається за державним замовленням і умовах контракту 53 аспіранти: 38 з відривом від виробництва і 15 на заочній формі навчання. У докторантурі інших ВНЗ та наукових установ перебуває 5 науковців. З січня по серпень 2015 року відбулися захисти 5 кандидатських дисертацій. Пройшли попередній захист дисертаційних досліджень на відповідних кафедрах і готують документи для подання до спеціалізованих вчених рад аспіранти та випускники аспірантури минулих років. 2015 року дев'яти кандидатам наук присвоєно вчене звання доцента.

– *Результати наукової діяльності – це ж не тільки премії і звання...*

– Так. 2014 року опублікована 721 наукова стаття та повідомлення, в тому числі 92 в зарубіжних збірниках та журналах. Видані 2 підручники для вищої та середньої школи, 9 монографій, 79 навчальних посібників, з яких 20 з грифом МОН України. А також 18 методичних розробок, 38 періодичних видань та наукових збірників, 9 патентів. З початку 2015 року опубліковано 10 навчальних посібників, 5 періодичних видань і наукових збірників, 2 патенти на корисні моделі.

Усе це робиться за відсутності фінансування науково-дослідних робіт із загального державного бюджету. П'ять років тому його обсяг складав 169366 гривень. Але наукові напрями, які сформувалися у вищій, активно розвиваються і є вагомим внеском у науковий потенціал держави. В університеті діють спільні з установами НАН та АПН України лабораторії, які є структурними підрозділами з наукових досліджень та розробки нових технологій та інноваційної продукції: лабораторія хімії металокомплексних сполук (спільно з Інститутом біоорганічної хімії та нафтохімії); лабораторія оптики напівпровідників (спільно з Інститутом фізики напівпровідників та Інститутом фізики); лабораторія технології синтезу напівпровідникових та оксидних структур (спільно з Інститутом фізики напівпровідників); науковий центр винниченкознавства (спільно з Інститутом літератури НАНу); науковий центр гоголезнавства (спільно з Інститутом літератури НАНу); науково-дослідна лабораторія порівняльних педагогічних досліджень (спільно з Інститутом педагогіки і психології вищої освіти); наукова лабораторія з краєзнавчо-туристичних досліджень при кафедрі географії (спільно з відділом проблем комплексного розвитку і розміщення галузей соціальної сфери Ради з вивчення продуктивних сил України НАН України).

За рахунок коштів спеціального фонду державного бюджету на базі спільної проблемної науково-дослідної лабораторії Нижинського державного університету імені Миколи Гоголя та ДП НДЦ «Охоронна археологічна служба України» Інституту археології НАН України, створеної 2009 року, в рамках археологічної практики студентів та магістрантів в

2011–2014 роках проводилися археологічні розкопки в Ніжині та Новгород-Сіверському Чернігівської області.

– *У поступові кризи віки і події незмінно виявляло себе духовне обличчя Гімназії вищих наук: вона несла в народ знання, твердо вірячи в їх гуманістичне начало і велику перетворювальну силу; була центром становлення духовної та історичної свідомості народу і виховання національної еліти. У різні часи превалювали то одні то інші ідеали, але залишалася непроминальною прогресивна традиція освіти, виховання і культури, неперервним був ланцюг її носіїв.*

– Я вже назвав тих викладачів, які продовжують наукові традиції університету. Вони залучають до співпраці обдарованих студентів. Та й сам навчальний процес у вищій передбачає охоплення науковою творчістю через написання курсових, дипломних, магістерських робіт. Студенти денної форми навчання реалізують себе ще й у наукових гуртках, проблемних групах, студентських наукових клубах, працюють за держбюджетними темами, беруть участь у міжнародних, всеукраїнських та університетських конференціях. У 2014–2015 навчальному році студенти написали 497 статей, які публікувалися в шести наукових студентських збірниках. У травні 2015 року 847 студентів, аспірантів та молодих викладачів виступили на щорічній конференції молодих науковців.

У січні–лютому на базі кожного факультету проводився 1-й тур Всеукраїнської студентської олімпіади з 17 спеціальностей та навчальних дисциплін, в якому взяла участь 506 студентів. Наш університет приймав учасників II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з історії з 34 вишів України. Десятку кращих очолили восьмеро ніжинців, серед яких Володимир Баров та Ольга Моціяка. У всеукраїнських турнірах, міжнародних мовно-літературних та мистецьких конкурсах перемогали Євгеній Шелест, Юлія Табачук, Оксана Лепьошкіна, Анна Донець, Валерія Клапчук, Сергій Охонько, Ярослав Йотка, Світлана Довгаль, Богдана Друзь, ансамбль народного танцю «Забава», танцювальні колективи «Дивертисмент» і «Бурлеск».

Дипломами другого та третього ступенів відзначені на Всеукраїнському конкурсі студентські наукові роботи Ольги Остапчук, Марії Середи, Оксани Савосько, Ганни Воеводіної, Алії Зайцевої, Дарії Гармаш, Катерини Горбань, Володимира Копича.

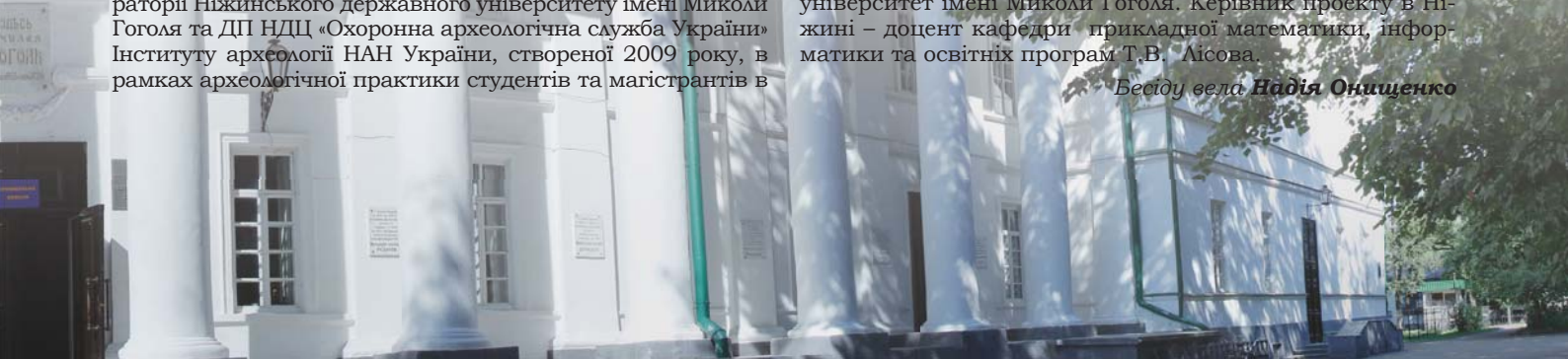
– *210 років нашого вишу – це великий розділ в історії освіти та науки. Та чи достатньо його сьогодні в конкуренції за якість освіти з іншими молодшими навчальними закладами?*

– У нашій бесіді ми назвали форми підвищення якості освіти, які призводять до певних позитивних результатів. Але їх сьогодні справді замало. І тому один з найстаріших вишів України, чий ювілей відзначається на державному рівні, бере участь у міжнародних проєктах.

Виконавче агентство з питань освіти, аудіовізуальних засобів і культури (ЕАСЕА) оголосило результати першого конкурсу 2015 року Програми Еразмус + за напрямом КА 2: розвиток потенціалу освіти. Серед 140 проєктів, рекомендованих для фінансування Європейським Союзом, 10 проєктів реалізуватимуться за участю українських університетів, асоціацій та неурядових організацій, підприємств, дослідних інституцій і підприємств. 43 партнери від України візьмуть участь у впровадженні проєктів.

Виконавцями стануть 32 вищі навчальні заклади України. По одному проєкту реалізуватимуть 27 університетів України і в їх числі Нижинський державний університет імені Миколи Гоголя. Керівник проєкту в Ніжині – доцент кафедри прикладної математики, інформатики та освітніх програм Т.В. Лісова.

Бесіду веде Надія Онищенко

Досвід навчально-методичної роботи

У продовж 210-літньої історії Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя одним із найважливіших напрямів діяльності закладу є здійснення навчально-методичної роботи.

За розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 р. № 744-р навчальний заклад набув статусу державного університету. Перед колективом поставало завдання створення нового типу навчального закладу зі збереженням кращих традицій нашої вищої школи, що вимагало зважливого поєднання підготовки студентів як майбутніх учителів для шкіл, ліцеїв і гімназій, так і спеціалістів більш вузької та загальної підготовки.

У останні роки Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя динамічно утверджувався в системі вітчизняної освіти, науки і культури та впевнено розвивався в статусі класичного університету. Сьогодні це потужний навчальний заклад, який вийшов на новий якісний рівень навчально-виховної, методичної, наукової та культурно-освітньої роботи. На 28 кафедрах нині працюють 285 висококваліфікованих працівників, у тому числі 29 докторів наук, професорів та 182 кандидати наук, доценти, які забезпечують підготовку фахівців з 26 спеціальностей, успішно виконують важливі наукові, навчально-методичні програми та проекти.

Навчально-методична робота з організації освітньої діяльності в університеті здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», постанов Кабінету Міністрів України, інших нормативно-правових актів і розпорядчих документів у сфері вищої освіти, стандартів вищої освіти, навчальних планів підготовки фахівців, планів роботи університету.

Сучасні тенденції розвитку вищої освіти та пріоритетні завдання університету спонукають не лише до перегляду та модернізації навчальних планів і програм, а й до удосконалення структури напрямів освітньої діяльності з урахуванням потреб регіону в кваліфікованих фахівцях із дефіцитних спеціальностей, а також перспектив розвитку факультетів і кафедр, найбільш оптимального використання їх науково-педагогічного потенціалу.

Визначальним у діяльності нашого колективу став 2014 рік, в якому успішно завершився процес повторної акредитації університету за IV рівнем. У цілому за останні 5 років було ліцензовано 5 нових бакалаврських програм («Політологія», «Фізика», «Соціальна робота», «Початкова освіта», «Країнознавство»), 1 програма підготовки спеціаліста («Історія») і 8 програм підготовки магістрів («Археологія», «Інформатика», «Освітні вимірювання», «Управління навчальним закладом (за типом)», «Дошкільна освіта», «Переклад (українсько-російський)», «Практична психологія (за видами)»).

У перспективі планується відкриття 6 бакалаврських спеціальностей («Філологія (переклад з англійської мови)», «Журналістика», «Правознавство», «Комп'ютерна інженерія», «Екологія та охорона навколишнього середовища», «Народна художня творчість») та 3 магістерських («Політологія», «Початкова освіта», «Соціальна робота»).

Колективом університету проведено досить копійку роботу з розробки навчально-методичних комплексів дисциплін за вимогами ЄКТС, які включають навчальні та робочі програми навчальної дисципліни, методичну

документацію для організації самостійної роботи студентів і засоби діагностики якості освіти.

Організація освітнього процесу за ЄКТС дає змогу говорити про певні переваги і недоліки. До переваг можна віднести те, що дана система: стимулює студентів до активного регулярного навчання протягом семестру; вимагає від них ініціативності; залучає до різних форм роботи; система є більш об'єктивною і дає можливість зменшити суб'єктивний фактор під час оцінювання. Серед недоліків слід назвати: складність забезпечення рівних можливостей усім студентам для одержання необхідних балів за збереження значної кількості студентів у групі; збільшення навантаження на викладачів; бали, накопичені протягом семестру, не завжди відображають якість знань, а свідчать скоріше про активність студента.

Навчальний процес в університеті орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до динамічних процесів у освітній і соціально-культурній сфері, галузях техніки та технологій, системах управління й організації праці.

Триває робота щодо імплементації Закону України «Про вищу освіту»: розроблені нові навчальні плани для ступенів підготовки «бакалавр» та «магістр» відповідно до норм Закону (перехід на 30-годинний кредит, 25% дисциплін навчального плану обираються студентом); рішенням Вченої ради університету від 27 листопада 2014 р. схвалено стратегію розвитку університету в контексті впровадження норм Закону в освітній процес, яка передбачає подальшу модернізацію та оновлення нормативно-правової бази; схвалено нову редакцію Статуту університету.

Колектив і керівництво університету приділяє значну увагу підвищенню якості надання освітніх послуг. З метою моніторингу та корегування якості навчання створено Центр забезпечення якості освіти, акредитації та ліцензування освітньої діяльності, який надає методичну допомогу з питань акредитації та ліцензування, проводить різноманітні опитування професорсько-викладацької та студентської аудиторії.

Університет успішно пройшов етап формування у Єдиній державній електронній базі з питань освіти даних щодо студентів. ЄДЕБО є єдиним джерелом даних, що використовуються під час виготовлення документів про освіту, вчені звання та наукові ступені, ліцензій на здійснення освітньої діяльності та сертифікатів про акредитацію, студентських квитків.

Університет активно залучився до процесу організації та проведення ЗНО через пункти реєстрації та пункти тестування, тісно співпрацює у цьому напрямі з Київським регіональним центром якості освіти, що дозволяє абітурієнтам познайомитися з матеріально-технічною базою та колективом навчального закладу.

На сьогодні ми маємо чітку систему управління навчальним процесом. Адміністрація університету спільно з професорсько-викладацьким колективом, студентським активом прагне до створення європейської моделі управління, яка б відповідала світовим стандартам якості освіти.

Володимир Король, завідувач навчально-методичного відділу

МУДРІСТЬ СТОЛІТЬ

Європейські стародруки XVI століття у фондах університетської бібліотеки

Перлиною бібліотеки НДУ є нечисленна, але надзвичайно цікава з наукового та історичного погляду колекція європейських стародруків XVI ст., яка нараховує сьогодні 188 томів (232 назви, у т.ч. й у складі видавничих конволютів). Що стосується походження цих видань, то вони потрапили до бібліотеки НІФІ з дублетного фонду бібліотеки Варшавського університету, з Ніжинського Грецького Олександрівського училища, з книжкових зібрань директорів Ніжинського Ліцею В.Г. Кукольника та Х. Екеблада, професорів Ф.-В. Річля, С.П. Шевирьова, І.Б. Штейнмана, В.В. Качановського та ін. За географічною ознакою, ніжинську колекцію видань XVI ст. презентують книги, надруковані у різних містах Європи: Антверпені, Базелі, Варшаві, Венеції, Гейдельберзі, Женеві, Кенігсберзі, Кракові, Кельні, Лейдені, Лейпцигу, Ліоні, Нюрнберзі, Падуї, Парижі, Флоренції, Фрайбурзі, Франкфурті-на-Майні тощо. Тут представлені зразки видавничої продукції видатних європейських друкарських фірм: Альда Мануція та його нащадків, Ет'єнів, Фробенів, Опорінуса, Джунтів, Андреаса Вехеля, Христовора Плантена, Арнольда Біркманна, Антонія Гріфіуса, Іоганна Хервагіуса, Євстафія Вінйона, Миколи Шарфенбергера та інших.

Перелік авторів книг цілком засвідчує історико-філологічний напрям бібліотечного зібрання Ніжинської вищої школи. Широко представлені класичні праці античних класиків: Аристотеля, Аристофана, Вергілія, Діогена Лаертського, Діонісія Галікарнаського, Евкліда, Геродота, Гесіода, Гомера, Ісократ, Тита Лівія, Юлія Цезаря, Катутла, Ксенофонта, Лукреція, Платона, Павсанія, Плутарха, Полібія, Клавдія Птолемея, Софокла, Тацита, Теренція, Фулідіда. Доба Відродження представлена текстами Торквато Тассо, Лоренцо Вали, Петрарки, Паола Мануція, Ніколо Макіавеллі, Жана Бодена. Наукові досягнення доби пізнього Середньовіччя представлені публікаціями праць математика Ієроніма Кардана, лікаря Клавдія Галена, поважних науковців Ісаака Казавбонуса, Конрада Гесснера, Іоганна Гландорпа, Хенріка Глареануса, Юста Ліпсіуса, Іоганна Пісторіуса, Іосифа Скалігера.

Справжньою гордістю колекції є невелика, але надзвичайно цінна збірка «альдин» – видань, що побачили світ у венеціанській друкарні славнозвісного італійського просвітителя, вченого-гуманіста Альда Мануція та його нащадків. Ніжинська збірка «альдин» нараховує 6 видань у 5 примірниках (один є конволютом). Серед них особливої уваги заслуговує перше повне видання праць давньогрецького філософа Платона («*Omnia Platonis opera*», Венеція, 1513 р.).

Найдавнішим польським стародруком, що зберігається у Ніжині, є надрукована у Кракові 1521 року історична праця Мацея Меховського «Польська Хроніка». Продовжують тему слов'янської історіографії раритетні видання історика Олександра Іваньні «Хроніка Сарматії Європейської» (Краків, 1578) та Мартіна Кром-

ра «Про походження та діяння поляків» (Базель, видання 1555, 1558, 1568 та 1589 pp.). Названі історичні праці неодноразово відігравали важливу роль у формуванні джерельної бази для українських козацьких літописів XVII–XVIII ст. Усі ці книги оздоблені чудовими гравірованими ілюстраціями, які мають самостійне історичне та естетичне значення.

Зразком високоякісного художнього оздоблення палеотипів може служити рідкісне видання книги німецького вченого-енциклопедиста, математика, механіка та астронома Петера Аппіана «Священні написи римської античності» (Інгольштадт, 1534) з бібліотечної колекції професора Ф.-В. Річля. Книга прикрашена великою кількістю майстерно виконаних гравірованих ілюстрацій, рамок, ініціалів та заставок. До останнього аркушу заднього форзацу видання підклеєно численні гравіровані ілюстрації, у т.ч. карта стародавнього Риму, зображення римських терм та ін. античних пам'яток. Надзвичайну цікавість має палітурка цієї книги, яку обклеєно пергаментом з фрагментом рукописного готичного тексту латиною, виконаного чорнилами коричневого, червоного та синього кольорів.

Зібрання ніжинської колекції європейських видань XVI ст., безумовно, вартє науково-бібліографічного вивчення з точки зору історії книжкової культури. Загалом на стародруках виявлено значну кількість печаток, розлогих власницьких записів, читацьких поміток на полях, екслібрисів, які можуть стати предметом окремого наукового дослідження. Значна частина раритетних видань має оригінальні палітурки, які є яскравими зразками художньої майстерності та палітурного мистецтва XVI–XVII ст. Безумовно, бібліотечна колекція стародруків Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя є унікальним історико-культурним явищем, безцінним джерелом наукових досліджень для книгознавців та культурологів, яскравим свідченням плекання набутоків і традицій, плідної роботи працівників бібліотеки, які зуміли її зберегти для прийдешніх поколінь.

Олександр Морозов, директор бібліотеки
НДУ імені Миколи Гоголя

Картинна галерея університету: гармонійне поєднання мистецьких традицій та сучасного арт-простору

«Живопись – искусство, которое открывает перед нами вещи такими, какими они были однажды, когда на них смотрели с любовью»

Поль Валери

Мистецтво будь-якого суспільства та будь-якого періоду завжди певний «лакмусовий папірець», що проявляє стан суспільства в цілому та стан душі окремої особистості. Історія та літописи можуть переписуватися багато разів, може підводити пам'ять, бути заангажованими телебачення та масмедіа, та справжнє Мистецтво безпосередньо несе в собі Істину, Добро та Красу.

Стан сучасного українського суспільства доводить, що перед культурою постає першочергове завдання: створити та підготувати ситуацію, за якої ідеї Добра, Краси та Істини були б потрібні широкому загалу. Роль мистецтва в цьому процесі надважлива. Сучасний мистецький простір України досить розмаїтий та різнобарвний, у нас багато талановитих митців від літератури, музики, живопису, кінематографу, що становлять культурну еліту суспільства. Проте культурне обличчя держави формують і широкі верстви населення, пересічні люди, до яких апелюють митці та на діалог з якими мають надію. Мистецтво має формувати естетичні смаки, розвивати духовність, розуміння прекрасного, воно має бути тією сферою, «де потрібно думати та бути готовим наражатися на непорозуміння та долати його». На жаль, зараз у добу практицизму та споживацької ідеології переважає утилітарне ставлення до мистецтва. «В Україні переважно купується живопис. Він гарно вішається на стіну і пасує до диванів або шпалер. Це дуже утилітарне ставлення до мистецтва. Аби його змінити, потрібна освіта. А головне – розуміння цінності гуманітарного знання і мистецтва, яке важко виміряти в прибутках чи ВВП». Розуміння цінності гуманітарної освіти – характерна ознака стратегії розвитку Ніжинської вищої школи, основи якої були закладені ще на початку XIX ст. Гімназією вищих наук князя О. Безбородька. Задля впровадження даної стратегії у життя університет має гарну гуманітарну базу, частиною якої є картинна галерея університету.

Художня галерея Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя – унікальне явище сучасного українського мистецького простору. Унікальність полягає в гармонійному поєднанні давніх мистецьких традицій та сучасного арт-простору, де художники мають можливість організувати власні виставки, де університетська та місцева громада проводять соціокультурні та освітні акції. Основою та культурним ядром галереї є колекція картин, яку було подаровано почесним попечителем графом О.Г. Кушелевим-Безбородьком 4 вересня 1845 року з нагоди ювілею навчального закладу.

Сьогодні арт-галерея університету – найяскравіша частина музейного комплексу, який є невід'ємною складовою навчального, соціокультурного та виховного процесів вишу.

Найдавнішим полотном художньої колекції є «Ріка Арно», що написане до XVI ст. і презентує флорентійську школу живопису доби Ренесансу. Традиційно, засновником цієї художньої школи вважають Джотто, творчі прийоми якого продовжуватимуть Мазаччо, Паоло Учелло, Мікельанджело Буонаротті – реформатори не лише мистецтва Флоренції, а й Італії. У добу Відродження митці флорентійської школи відрізнялися експериментами та інтелектуальними пошуками в живописі, великою увагою до техніки та куль-

тури малюнку, що якнайповніше проявилось в творчості Сандро Боттічеллі, Леонардо да Вінчі та флорентійському періоді живопису Рафаеля Санті. Різні представники цієї художньої школи зробили вагомий внесок у розвиток архітектури, скульптури, живопису та садово-паркового мистецтва Італії. У зібранні галереї університету флорентійська школа представлена полотнами: «Портрет кардинала» (школа Бронзіно), «Мадонна зі Спасителем» Франческіні, «Пресвята Діва з немовлям Ісусом» (школа Перуджіно), «Мадонна, Спаситель і Святий Іоан» Джентілескі, «Мадонна, Спаситель і Святий Іоан» (манера Карло Дольче), «Святий Петро та Павло».

Особливе місце в колекції галереї займає російський живопис XIX ст., художнє обличчя якого в цей період формують народжені Україною В. Боровиковський, Д. Левицький, О. Венеціанов, В. Тропінін, А. Мокрицький, Т. Шевченко. Саме ця доба дала культурі Російської імперії постаті, що отримали світове визнання та популярність. Якнайповніше розкриває дух часу, суспільні та духовні потреби тогочасного суспільства романтизм, що оголошує головною цінністю у мистецтві особистість, її право на власні незалежність та світосприйняття. Внутрішній світ людини, її звички, пристрасті, характер – ось що цікавило митців-романтиків і зумовлювало їхню власну свободу творчості. Колекція російського живопису вищезазначеного періоду в зібранні картинної галереї представлена такими іменами як Карл Брюллов, Аполлон Мокрицький, Олексій Ківищенко, Арсеній Мецкерський. Безперечно, жанром, що найяскравіше ілюстрував зв'язок художника з тогочасним суспільством, став портрет. «Портрет Нестора Кукольника» пензля Карла Брюллова, який знаходиться в галереї навчального закладу, унаочнює особливості камерних портретів «Великого Карла» – через погляд, очі показати внутрішній світ людини, її характер, пристрасті. Цей прийом використовує його учень, згодом художник-академік Аполлон Мокрицький, робота якого – «Портрет Євгена Гребінки» – також у ніжинській колекції. Не дивлячись на різні жанри, тематику, стилістику картин невеличкої колекції російського живопису XIX ст., вони формують уявлення про загальну тенденцію російського живопису того часу – наближення мистецтва до життя, безпосереднє та точне спостереження природи. Художник стає активним членом суспільства, його цікавлять сучасні йому проблеми та сюжети, людина з її складним внутрішнім життям.

Цей невеличкий екскурс – лише своєрідне запрошення до живописного світу картинної галереї Ніжинського державного університету імені М. Гоголя, що охоплює різні періоди в історії мистецтва, різні імена та школи. По-справжньому поринути у світ Прекрасного можна лише завдяки безпосередньому контакту з картиною, яка пам'ятає руку автора, концентрує в собі художні особливості певної доби та фіксує духовне обличчя власної епохи. Тому двері галереї завжди гостинно відчинені для пошуків краси та прекрасного у собі.

Усвідомлення цінності гуманітарного знання та мистецтва, які є обов'язковою умовою та запорукою розвитку сучасного українського суспільства, – базова складова комплексу навчального, наукового, соціокультурного та дозвілевого процесів в Гоголівському вузі. Університетська спільнота розуміє, що вчити розуміти візуальне мистецтво, музику, слово – це дуже важливо, оскільки спонукає думати та відчувати, а, отже, бути людиною.

Анна Парубець, провідний фахівець музейного комплексу університету

Високий морально-духовний рівень студентства: основне завдання соціально-гуманітарного відділу

Соціально-гуманітарний відділ є структурним підрозділом університету, який діє на основі Закону України "Про вищу освіту", Положення про державний вищий заклад освіти, Концептуальних засад гуманітарної освіти в Україні, Статуту університету, інших законодавчих актів і нормативних документів з питань освіти, рішень, що мають чинність в університеті.

Відділ здійснює свої функції щодо організації, координування та керівництва виховним процесом в університеті через деканати і кафедри, студентське самоврядування; бере участь у розробці положень, інструкцій та методичних рекомендацій з питань організації науково-методичного забезпечення виховного процесу та соціально-гуманітарної діяльності, є безпосереднім організатором загальноуніверситетських культурно-масових заходів.

Структурними підрозділами соціально-гуманітарного відділу є: Культурно-дозвілєвий центр, Музейний комплекс НДУ імені Миколи Гоголя, редакція газети "Альма-матер", студентське кафе "Юність", костюмерна. Фахівці соціально-гуманітарного відділу відповідають за звукове оформлення заходів, свої послуги надає і паспортист.

Відділ активно співпрацює з профспілковими комітетами працівників та студентів, студрадою університету, радами гуртожитків, іншими структурними підрозділами, які діють в університеті.

Основними напрямками соціально-виховної роботи зі студентами є:

- організація та проведення культурно-дозвілєвих та науково-просвітницьких заходів;
- створення й організація роботи творчих гуртів і колективів, об'єднань студентів за інтересами;
- здійснення громадянського й патріотичного виховання студентів;
- організація роботи з профілактики правопорушень, наркоманії й ВІА-інфекції серед студентів;
- пропаганда фізичної культури й здорового способу життя;
- дієва допомога в роботі студентських громадських організацій, клубів і об'єднань;
- інформаційне забезпечення студентів, підтримка і розвиток студентських засобів масової інформації;
- наукове обґрунтування існуючих методик, пошук і втілення нових технологій, форм і методів виховної діяльності;
- оновлення матеріально-технічної бази й об'єктів, призначених для організації позаурочних заходів;
- редагування та випуск університетської газети "Альма-матер". Висвітлення на її сторінках проблем навчально-виховного процесу, наукової діяльності, громадсько-політичного, наукового та культурно-естетичного життя університету;
- організація належної роботи костюмерної, своєчасне забезпечення технічним оснащенням масо-

Містер НДУ 2015

Вручення погонів молодшого лейтенанта

вих заходів, які проводяться в університеті;

- внесення пропозицій щодо роботи зі студентами, які порушують громадський порядок та норми поведінки в університеті, гуртожитках та поза ними;
- надання допомоги деканам та радам студентського самоврядування в організації виховного процесу в гуртожитках, організації дозвілля студентів.
- організація і проведення ефективної виховної роботи та дозвілля в студентському кафе "Юність". Оформлення замовлень на проведення студентськими групами тематичних вечорів у кафе, створення та редагування сценаріїв, організація та проведення профілактичної роботи проти наркоманії, алкоголізму та СНІДу.

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя працює на перспективу. Випускники покликані утверджувати загальнолюдські та національні морально-духовні цінності. Вони мають усвідомлювати, що наукові знання, найновіші виробничі технології мають сенс лише за умови високого рівня морально-духовної вихованості їх носіїв, тобто сьогодишніх наших студентів. Тому важливими напрямками ефективної діяльності університету є органічне поєднання в ньому національного та загальнолюдського начал.

Скориход В.І., начальник соціально-гуманітарного відділу

Нові горизонти філологічного

Свій славний ювілей – 140-річчя з дня заснування – філологічний факультет святкує з новими науковими здобутками, творчими досягненнями та новою когортою молоді, яка приїхала до Ніжина здобувати вищу освіту. Точнісінько так, як майже двісті років тому це зробили їхні славні попередники: Микола Гоголь, Нестор Кукольник, Євген Гребінка, Віктор Забіла, Францішек Богусевич, Леонід Глібов та ще з десятків два менш відомих письменників, які внесли свій творчий даробок у літературну скриню XIX століття і прославили ним рідну *Alma-mater*.

Офіційно ж філологічна наука в Ніжині розпочала свій відлік з 14 вересня 1875 року, коли за наказом Міністра освіти Російської імперії графа Д.А. Толстого фізико-математичний лицей був реорганізований в Історико-філологічний інститут. Це був другий на теренах імперії навчальний заклад (після Петербурського), який здійснював підготовку викладачів класичних мов для гімназій. У Ніжинському виші складалася потужна філологічна школа, яка на довгі століття забезпечила вітчизняну науку високопрофесійними фахівцями. Перелічу лише декілька прізвищ. Підмурівок наукової школи склали: академіки Імператорської академії наук Микола Лавровський, Петро Нікітін, Михайло Сперанський, члени-кореспонденти Академії наук Роман Брандт, Антон Будилевич, Григорій Ільїнський, Володимир Резанов, професори Михайло Бережков, Володимир Качанівський, Михайло Соколов і цей перелік можна продовжувати. Високоерудовані викладачі підготували нову генерацію вітчизняних вчених. Серед вихованців факультету, чи то пак вузу, академіки М. Державін, Ю. Карський, члени-кореспонденти Академії наук В. Резанов, М. Петровський, І. Кириченко, професори А. Кудлубовський, В. Савва, В. Данилов, М. Даденков, Р. Волков, Є. Кашпровський, П. Волинський, які своїм творчим внеском збагатять радянську філологічну та історичну науку XX століття. Серед випускників вузу один із фундаторів національної освіти часів УНР, соратник Софії Русової, професор Олександр Музиченко. Оповідь про Ніжинську філологічну школу на перетині століть і тисячоліть можна продовжувати ще довго. Це тема для кількох монографій...

Продовжували жити і розвиватися на філологічному факультеті і літературні традиції Миколи Гоголя... За офіційними даними тільки у радянську літературу зробили свій творчий внесок більше ста письменників – вихованців Ніжинської вищої школи XX століття. Лише до лав Спілки письменників України було прийнято 78 випускників Гоголівського вузу. А ще ж є наші і в творчих спілках Росії, Білорусії, Узбекистану, Казахстану, Ізраїлю... Та хіба ж

усіх згадаєш?! Адже літературній студії університету вже більше ста років. Але імена відомих українських письменників XX століття Юрія Збанацького, Олексія Полторацького, Олексі Ющенко, Євгена Гуцала, Анатолія Давидова, Володимира Морданя, Леоніда Горлача назавжди увійшли до класики української літератури. Серед вихованців факультету п'ять лауреатів Державної, а згодом Національної, премії імені Т. Шевченка в галузі літератури.

Варто згадати, що факультет не лише формував у своїх вихованців міцні фахові знання і навички, розвивав літературні смаки, але й виховував риси національно свідомого громадянина. Демократичні традиції вузу закорінені в сиву давнину. Ще від часів «Справи про вільнодумство», коли поліцією були допитані М. Гоголь і Н. Кукольник... Скільки тих допитів було проведено на рідному філфаці?! Важко й злічити... У 1937 році повністю були кинуті до в'язниці кафедри української мови та української літератури... Перший семестр студентам викладали лише курс історії ВКП (б). Про ці події добре описано в творах письменників української діаспори, вихованців факультету Ольги Мак, Анатолія Калиновського, Леоніда Полтави... Серед тридцяти репресованих і засуджених викладачів вузу цього періоду імена професорів Євгена Рихлика, Івана Петровського, Вадима Дорошенка, аспіранта Петра Одарченка... Це був підмурівок філфаку! А «застійні» 70-ті? Коли нова хвиля національного відродження накрила Україну. У 1968 році група викладачів вузу надсилає телеграму на підтримку «Собору» Олесь Гончара. До Ніжина, як до оази свободи, приїздять молоді письменники Григорій Тютюнник, Борис Олійник, Євген Гуцало, Микола Вінграновський, Іван Драч, Анатолій Шевченко і читають свої твори студентам у переповненій вцент залі. А вже потім була караюча Постанова ЦК КПУ... Проте серед студентства у цій залі сиділи майбутні професори факультету Олександр Ковальчук, Павло Михед, Олександр Бобир, а ще майбутні письменники Олександр Самійленко, Олекся Несторенко, Володя Сапон, Таїсія Шаповаленко... Ті, в чійх творах озвуться думки, пробуджені «шістдесятниками». Ще до кінця не оцінений і не пошанований громадянський подвиг Лесі Коцюби! Адже шлях трактату І. Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?» до Мюнхена також пролягав через ніжинський філфак! А ви питаєте звідки це у студентів, що вирували у гирлі Майдану під час Помаранчевої революції та Революції Гідності?! Та зрозуміло, що ж від належного виховання! Традиція – непоборна річ!

Але повернемося до сьогодення... На сьогодні на факультеті навчається 450 студентів, працює 38 ви-

кладачів-філологів, 98% з яких кандидати та доктори наук, доценти та професори. Чотири з п'яти наукових кафедр очолюють доктори наук, професори. 70% викладачів факультету вихованці рідного вузу. На факультеті діють аспірантури з української мови, української літератури, методики викладання української мови та літератури, історії культури. Набули розвитку п'ять наукових напрямів, за якими працює факультет. Продукцію високої наукової якості продукує Гоголезнавчий центр, Винниченкознавча лабораторія, Центр вивчення культури Полісся. Добре відомі в наукових колах України імена професорів Ніжинської вищої школи: Заслуженого діяча науки і техніки України Григорія Самойленка, докторів наук Олександра Ковальчука, Надії Бойко, Юрія Бондаренка. Молодий професор, доктор філологічних наук Валентина Хархун читає лекції в університетах США, Канади, Польщі... Десятки молодих учених-вихованців факультету працюють в наукових закладах України та поза її межами. Це щодо науки...

Філологічний факультет уже давно став кузницею журналістських кадрів. 80% журналістів регіону вихованці філфаку. Є наші і серед провідних телевізій-

ників Першого національного, «Інтера», «1+1», «5 каналу», «ІSTV», «СТБ», на цьому перелік не вичерпано... Лише за роки незалежності Національна спілка журналістів України поповнилася 125 випускниками ніжинського філфаку. Близько двадцяти осіб отримали відзнаку «Заслужений журналіст України».

А літературну ниву розорюють молоді літератори, вихованці літературної студії вузу, переможці численних літературних конкурсів Анатолій Дністровий, Олена Степаненко, Олена Печорна, Анна Малігон, Тетяна Винник, Оксана Марченко, Ярослав Гадзінський, Тетяна-Марія Литвинюк, Олег Єршов, Вікторія Лазерна... Вибачайте кого забув.

Та найбільше багатство факультету – це учителі-філологи! Їх більше 16 тисяч підготував факультет. Є серед них Герої Соціалістичної Праці, сотні «Заслужених учителів», тисячі учителів-методистів... Це вони своєю щоденною клопіткою працею творять майбутнє України. Це з їх сердець стартують у життя нові покоління українців... Доземний їм уклін!

*З повагою, **Олександр Забарний**, декан
філологічного факультету*

Життєпис факультету іноземних мов

Факультет іноземних мов сьогодні – це понад 500 студентів денної та заочної форм навчання, які вивчають англійську, німецьку, французьку та польську мови. Це 4 кафедри, що налічують 40 викладачів, серед яких професор, доктор філологічних наук Потапенко С.І., 23 доцента, кандидата наук. Ще 8 викладачів навчаються у докторантурі та аспірантурі за філологічним та педагогічним напрямками. У 60-ті роки, маючи єдиного кандидата наук Шахрай Л.Б., було започатковано наукові традиції факультету. Сьогодні, маючи понад 50 відсотків викладачів з науковими ступенями, гідно продовжуємо розвиток лінгвістичних, лінгводидактичних та педагогічних досліджень.

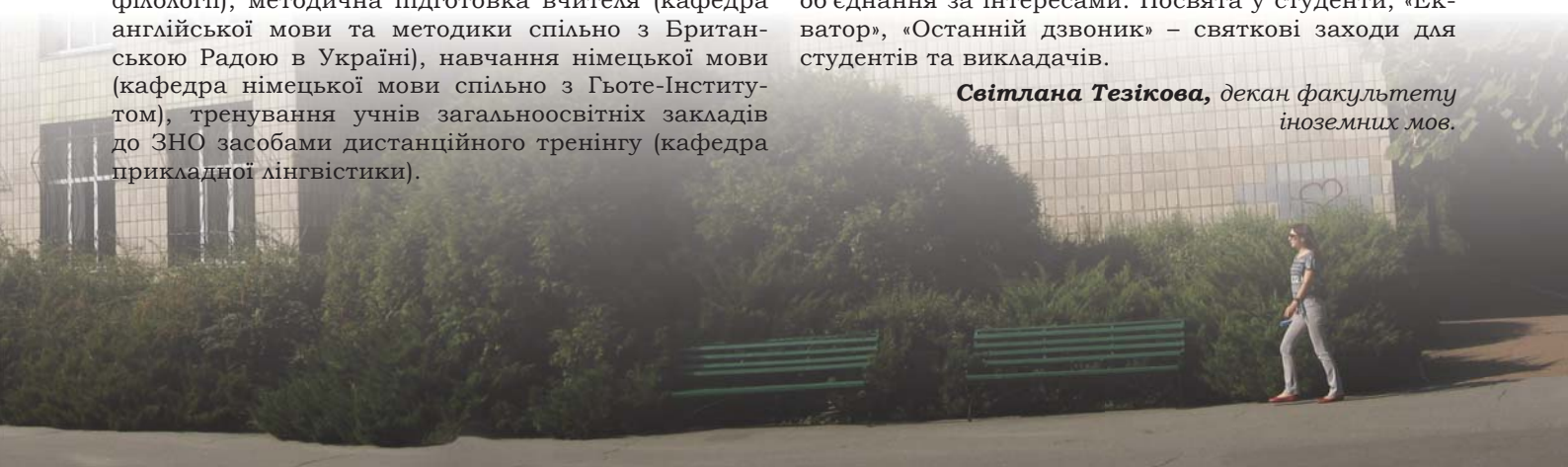
Професійний розвиток вчителя іноземної мови на етапі його навчання в університеті та протягом кар'єри є тим місточком, що поєднує факультет і його випускників. Ми пишаємося тим, що постійно спілкуємося з учителями загальноосвітніх закладів, вивчаємо їх досвід, випробовуємо нові підходи до навчання іноземних мов. На всіх кафедрах факультету обговорюються та досліджуються актуальні проблеми: когнітивно-дискурсивна методика викладання англійської мови (кафедра германської філології), методична підготовка вчителя (кафедра англійської мови та методики спільно з Британською Радою в Україні), навчання німецької мови (кафедра німецької мови спільно з Гьоте-Інститутом), тренування учнів загальноосвітніх закладів до ЗНО засобами дистанційного тренінгу (кафедра прикладної лінгвістики).

Викладачі й студенти факультету – активні учасники міжнародних наукових заходів: Велика Британія (2015), Польща (2015), США (2014), Туреччина (2013), Німеччина (2012), Фінляндія (2011) та інші. Цікавими й корисними є наукові зібрання міжнародного, всеукраїнського та регіонального рівнів, які проводяться на факультеті: IV Міжнародна науково-практична конференція «Інновації в освіті: сучасні підходи до професійного розвитку вчителів іноземних мов» (2014), Міжнародний науково-практичний семінар «Актуальні проблеми методичної підготовки вчителя» (2015), V регіональний науково-методичний семінар викладачів іноземних мов ВНЗ м. Ніжина (2015) та інші.

Факультет іноземних мов – це спільнота викладачів та студентів, вчителів та дослідників. Перекладацькі студії (Жомнір О.В., Харитонов І.К.) є прикладом співпраці однодумців, представників різних поколінь та поглядів, але об'єднаних спільним захопленням – літературою і мовою.

Ми пишаємося нашими студентами, які вміють підтримувати та продовжувати традиції факультету: «Один день в університеті» – профорієнтаційний захід для школярів; методичний відеоклуб, дискусійний клуб, театральна студія – студентські об'єднання за інтересами. Посвята у студенти, «Екватор», «Останній дзвоник» – святкові заходи для студентів та викладачів.

***Світлана Тезікова**, декан факультету
іноземних мов.*

ІСТОРИЯ ТА ЗДОБУТКИ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Фізико-математичний факультет – один із найстаріших у Ніжинській вищій школі. Його літопис починається з 1832 р., коли на базі колишньої Гімназії вищих наук було створено Фізико-математичний ліцей князя Безбородька.

Вихованці ліцею **Д.І. Журавський** та **П.І. Собко** відомі як видатні інженери в будівництві та залізничній справі, **О.С. Афанасьєв-Чужбинський** – видатний український письменник та етнограф, брати **Сементовські** – відомі діячі української культури, **М.М. Лазаревський** – близький приятель **Т.Г. Шевченка**, **М.І. Миклуха** – батько відомого мандрівника та вченого **М.М. Миклухи-Маклая**.

Нині підготовка майбутніх фахівців та наукова робота здійснюється факультетом на базі кафедр вищої математики, прикладної математики, інформатики та освітніх вимірювань, фізики. Професорсько-викладацький склад налічує понад 30 викладачів, з них три професори, доктори фізико-математичних наук та 17 доцентів, кандидатів наук.

Викладачі факультету є авторами численних наукових та науково-методичних видань, серед яких підручники та навчальні посібники, які мають гриф Міністерства освіти й науки України.

Факультет має значний досвід участі у міжнародних освітніх проектах, зокрема, у проекті за грантом Держдепартаменту США, двох проектах Темпус за програмою Європейського Союзу. У рамках цих проектів факультет налагодив стійкі наукові зв'язки з університетами Швеції, Італії, Фінляндії, Німеччини. Проект Темпус «Освітні вимірювання, адаптовані до стандартів ЄС» був ініційований викладачами факультету, завдяки його виконанню в університеті відкрито унікальну магістерську програму з освітніх вимірювань. З жовтня 2015 викладачі факультету будуть брати участь в реалізації міжрегіонального проекту за програмою Еразмус+, який виконуватиметься консорціумом університетів України, Європейського Союзу та Африки. Підтримуються також плідна співпраця на основі двосторонніх угод з університетами Росії, Грузії, Білорусії.

Факультет готує бакалаврів з 4 напрямів підготовки. Два з них – математика та фізика – дають змогу випускникам працювати вчителями середніх шкіл та викладачами. Інші два напрями, інформатика та прикладна фізика, є традиційними спеціальностями класичних університетів, підготовка фахівців цих напрямів ведеться за навчальними планами, розробленими Київським національним університетом імені Тараса Шевченка.

Випускники бакалаврату мають змогу вступити до магістратури факультету за однією з 4 спеціальностей – математика, інформатика, прикладна фізика, освітні вимірювання або продовжити навчання в іншому університеті.

Підготовка фахівців з педагогічної спеціальності «математика» ведеться в Ніжинській вищій школі вже багато десятиріч. Славні традиції забезпечення якісної педагогічної математичної

освіти збереглися з радянських часів, вдало поєднавшись з використанням новітніх методів викладання та управління навчальним процесом, широким використанням сучасних інформаційних технологій. Свідченням цього є те, що багато випускників фізмату НДУ з цієї спеціальності працюють нині на керівних посадах не тільки в закладах освіти Чернігівщини, Києва та інших регіонів, а й у Міністерстві освіти й науки України, закладах управління освіти рівня району та області, бізнес-структурах.

Здобувши у 2004 році статус класичного, Ніжинський університет розпочав підготовку фахівців з класичних (не педагогічних) спеціальностей «інформатика» та «прикладна фізика». Інформатика є найбільш універсальною з-поміж ІТ-спеціальностей. За даними ринку праці, саме фахівці з інформатики, завдяки фундаментальній підготовці, мають переваги у перспективі кар'єрного зростання над випускниками інших комп'ютерних спеціальностей у всіх видах діяльності, пов'язаних з ІТ-технологіями. Останнім часом в Україні спостерігається гостра потреба у цих фахівцях, уряд планує збільшити їх чисельність удвічі протягом кількох наступних років. Заробітна плата в ІТ-галузі є однією з найвищих. Випускники нашого факультету успішно працюють в багатьох комп'ютерних компаніях Чернігівщини, Києва.

Підготовка фахівців із прикладної фізики в Ніжинському університеті проводиться з 2006 року. Випускник цієї спеціальності може працювати інженером, старшим лаборантом у наукових установах, закладах охорони навколишнього середовища та на виробництві, де необхідно обслуговувати наукове обладнання, аналітичну та метрологічну апаратуру, технологічні процеси виробництва приладів та матеріалів, а також експертом із визначення якості продукції у виробничих, управлінських та комерційних структурах.

Щорічно на факультеті проводяться традиційні культурно-масові заходи, зокрема: посвята першоккурсників у студенти, «Останній дзвоник» для студентів-випускників, День факультету, День відкритих дверей, зустрічі з учасниками Другої світової війни, представниками Збройних сил України, відомими вченими, митцями, громадськими діячами.

Студенти факультету беруть активну участь у різноманітних культурних та спортивних заходах, конкурсах «Міс університет» та «Містер університет», грі «Нумо, першокурснику» тощо.

Студенти залучаються до науково-дослідної роботи, виступають із доповідями на щорічних студентських наукових конференціях в університеті, а також на всеукраїнських та міжнародних конференціях. Результати наукових досліджень студентів друкуються в періодичних наукових виданнях. Щороку випускники вступають до аспірантури Ніжинського університету, інших українських та зарубіжних ВНЗ.

Ю.О. Ковальчук,
декан фізико-математичного факультету

Викладачі факультету у складі української делегації під час відвідування Римського університету Sapienza

Родинне вогнище історико-юридичного факультету

Підійшовши до старого корпусу нашої alma mater, прочинивши важкі дерев'яні двері, подолавши низку сходиночок до третього поверху, потрапляєш до факультету, який точно нікого не залишає байдужим (звісно ж не тільки з позитивного боку); факультету, що, з моєї скромної точки зору студентки-п'ятикурсниці, може сміливо називати себе не просто дружнім колективом, а великою сім'єю. З цього приводу в нашому студентському середовищі ходять безліч висловів, що набули вже статусу крилатих, – «истфаковець однажды – истфаковець навсегда», «истфаковцями не стануться – истфаковцями рождаються» і т.д.

Зерно історико-юридичного було посіяне у далекому 1875 році, коли замість Юридичного ліцею у Ніжині відкрили Історико-філологічний інститут. З того часу й включно до 1990 року доля історичної галузі у стінах вишу завжди була нелегкою, вируючою від закриття до переведення на базу якогось іншого інституту. Лише у 1990 році створено історико-філологічний факультет. Поступово закладалася навчальна база для відкриття окремого історичного відділення. 2 листопада 1998 року було утворено історико-правознавчий факультет, що 2004 року переформовано й перейменовано на історико-юридичний.

За 25 років свого буремного життя на факультеті сформувалася низка потужних традицій та звичаїв, порушення яких є чимось нетерпимим. На базі історико-юридичного функціонує Історичний науково-дискусійний клуб, де всі бажаючі мають змогу вправлятися у техніці дебатів, ведення дискусії та полеміки, обговорювати актуальні та проблемні теми історичного процесу. Діє на факультеті й археологічна лабораторія, що проводить польові експедиції та займається не лише дослідженням археологічної історико-культурної спадщини, а й історичною реконструкцією. Історико-юридичний факультет часто організує різні наукові конференції й не менш активно бере участь у симпозіумах інших університетів. На історико-юридичному виховують патріотизм (і не лишень до факультету), викладачі намагаються вкласти в наші голови не тільки знання, а й прищепити сімейний, проте, водночас бойовий характер, ту відмінну, не завжди спокійну та стриману рису, що

виділяє з-поміж інших «истфаківця». Ми, студенти старших курсів, зі свого боку, будучи вже просякнутими цим усім, під час знайомства з першокурсниками надаємо перевагу вихованню вищенаведених якостей. Як саме це відбувається? Наприклад, під час підготовки команд до КВК спочатку між групами, потім між факультетами. Коли декілька місяців поспіль ти виходиш із університету близько опівночі, то розумієш дещо більше про історико-юридичний факультет та твоє студентське буття. Велику увагу на факультеті приділяють і спортивним змаганням, що проходять хоосені та щовесни. Студенти-історики є призерами низки Всеукраїнських студентських олімпіад з історії, грають за збірні університету в різних видах спорту, 5 років поспіль перемагають у міжфакультетському КВК.

Цього року співпадають три знаменні дати для нашого факультету – 210 років Ніжинській вищій школі, 140 років Історико-філологічному інституту та 25 років відновленню Історичному факультету. Зрозуміло, що святкування такої річниці буде помпезніше і серйозніше, аніж завжди, хоча достеменно відомо, що в дійстві до Дня факультету завжди були задіяні з однаковою силою та ентузіазмом як викладачі, так і студенти. Я теж навчаюся на факультеті ювілейний 5 рік, тому можу віднести й себе та свій курс до цього сакрального свя-

rik Zinchenko

та. За цей час я зрозуміла одну просту річ – історико-юридичний факультет, що старший за мене лишень на 4 роки, навчив мене берегти та примножувати надбання нашого сімейного кола, цінувати своїх колег, дав зрозуміти, що викладач – це не тільки твій учитель у сфері історії/правознавства/методики викладання, а ще й твій товариш, з яким ти можеш поділитися величезною купкою речей, що не стосуються навчального процесу. І нехай наш факультет дещо відрізняється від інших відсутністю суворої диференціації між викладацьким складом та студентством, але це не робить його кращим чи гіршим за інші; це створює на теренах історико-юридичного ту непередавану атмосферу родинного вогнища, яку, на моє глибоке переконання, будуть підтримувати ще безліч поколінь, що матимуть відношення до нашого улюбленого факультету.

Поліна Чебану, студентка історико-юридичного факультету

Патріоти своєї справи

Факультет психології та соціальної роботи – наймолодший у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя – тринадцять років з дня заснування і успішної діяльності у стінах Ніжинської вищої школи. За цей час ми відкрили вісім спеціальностей і готуємо фахівців з психології, педагогіки, соціальних працівників, вихователів, вчителів початкової ланки та ін... Також у своєму переліку фахової підготовки маємо магістратури та аспірантури.

Зі студентами працюють досвідчені викладачі, з яких майже 60 % мають наукові ступені і вчені звання (доктори наук, професори, доценти, кандидати наук, старші викладачі).

Організація навчання студентів спрямована на використання сучасних інтерактивних технологій, що сприяє високому розвитку їх пізнавальної активності. Про це свідчать як показники успішності у навчанні, так і призові місця за участь у Всеукраїнських олімпіадах. Результати наукових досліджень студенти представляють на Всеукраїнських та Міжнародних наукових конференціях і семінарах, публікаціях у фахових виданнях та збірниках студентських праць.

Студентство факультету вирізняється активною участю у громадській роботі. На факультеті діє студентська рада, яка своєю метою вбачає розвиток творчих здібностей, ініціатив, пізнавальної активності та організаторських умінь.

Так, з нагоди свята – Дня танкіста студенти Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, а зокрема представники від студентської ради нашого факультету та дитячий вокально-хореографічний колектив «Калинонька», керівником якого є заслужений діяч культури України Валерій Кирилюк, відвідали військовослужбовців І-ї окремої гвардійської танкової бригади тактичної групи «Північ». Подарунком до свята був концерт і спілкування, спілкування, спілкування... Тепло і щиро приймали гостей мужні захисники України, не шкодуючи оплесків та квітів, адже такий сюрприз з розмаїття жанрів: вокал, хореографія, проза, гумор – заповнили атмосферу імпровізованої сцени, на сходах пагорбу, біля міста Ромни Сумської області. Не стримували й сліз, коли відкривали листівки-трикутнички, які надіслали студенти факультету психології та соціальної роботи. А як по-дитячому раділи, коли дівчата-учасниці концерту пов'язували на міцні чоловічі руки браслетки («фенечки»), які теж власноруч виготовили наші студенти.

Такий захід став можливим завдяки професіоналізму та невичерпній творчості доцента кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Качалової Тетяни Василівни і вже став щорічним, традиційним.

Та на цьому зв'язок з танковою бригадою не обірвався, бо допомагає нада-

годити таку взаємодію з одного боку декан факультету психології та соціальної роботи, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи – Антоніна Іванівна Конончук, а з іншого – наш колега, доктор історичних наук, доцент кафедри історії України і політології, який виконував свій військовий обов'язок в лавах танкової бригади і був заступником командира по роботі з особовим складом, старший лейтенант Луняк Євген Миколайович.

У громадській роботі студентів факультету є ще один важливий напрям роботи – волонтерська діяльність, яка, починаючи з першого року навчання, вимагає від них прояву професійної активності та формує найважливіші професійні моральні якості – милосердя, благодійність та доброчинність. Так народилася благодійна акція «Допоможи ближньому», яка за ці роки вийшла за рамки факультету і університету, участь студентів і викладачів у загальнонаціональних акціях «Від серця до серця», флешмобах та ін...

Неодноразово силами викладачів та студентів надавалась і до цих пір надається допомога танкістам. Це продукти харчування, засоби гігієни, теплі речі та багато іншого.

Дуже приємно, коли допомога є насправді вчасною. Завдяки згуртованості та злагодженій роботі колективу кафедри загальної та практичної психології під керівництвом професора, доктора психологічних наук М.В. Папучі було закуплено і відправлено до танкової бригади дощовики, яких на той момент так не вистачало солдатам, адже осінь така мінлива і в синоптичному прогнозі, і в душах солдатів. Останню дуже складно загоїти, вилікувати, особливо коли знаходишся далеко від домівки, а що попереду – дуже багато запитань і мало відповідей, і очікування, очікування, очікування...

І знову на допомогу прийшли викладачі кафедри загальної та практичної психології, доценти Н.Ф. Литовченко, О.І. Михайлова, І.В. Кошова. Вони радо погодились надати психологічну допомогу військовослужбовцям.

Завершуючи, хочемо зазначити, що ці справи, які ми робимо разом, є справжнім проявом патріотизму. Патріотизм має велику силу та енергію, адже саме справжні люди-патріоти навчили нас любити свою країну, прапор, мову, культуру, традиції, свою професію. Патріотизм не потрібно завойовувати силою, він народжується в душі, яка робить доброчинні справи. Ми йдемо вперед, не зупиняємося на досягнутому, а це можливо завдяки злагодженій роботі викладачів, студентів і всіх співробітників факультету – справжніх патріотів своєї справи.

Конончук А.І.,
канд. пед. наук,
доцент,
декан факультету психології та соціальної роботи

Ковтун А.Ю.,
заступник декана з виховної роботи

Традиції та перспективи природничо-географічного факультету

Своє існування природничо-географічний факультет розпочав у 1934 році з відкриття факультету природознавства Ніжинського педагогічного інституту. Від часу його відкриття постійно розширювалась і збагачувалась матеріальна база кафедр, в кінці 30-х років створено ботанічний сад – один з найкращих на той час в навчальних закладах (навчально-дослідна агробіостанція). На сучасному етапі факультет успішно готує фахівців за трьома напрямками підготовки (біологія, географія та хімія), за ОКР “бакалавр”, “спеціаліст” та “магістр”.

Кафедра хімії існувала ще до заснування факультету. Вона має багату історію, яка створена відомими постатями в галузі хімії. За час її існування викладачами кафедри захищено 9 кандидатських і 2 докторські дисертації. Багато випускників стали визнаними хіміками та вчителями хімії не лише в Україні, але і за її межами. Сьогодні кафедра хімії забезпечує фахову підготовку зі спеціальності “Хімія” зі спеціалізацією “Медична та фармацевтична хімія”. Працює аспірантура з нафтохімії. При кафедрі існує спільно з Інститутом біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України науково-дослідна лабораторія. На її базі проводяться сучасні дослідження у галузі нафтохімії та хімії біологічно-активних речовин. Співробітниками лабораторії захищено 1 докторську та 4 кандидатських дисертації, одержано близько 20 патентів.

Кафедра біології забезпечує фахову підготовку за напрямом “Біологія” (“Біологія і хімія”, “Біологія і практична психологія” та “Географія і біологія”). Викладання дисциплін здійснюють професори та доценти. При кафедрі функціонує три наукових товариства: охорони птахів, ентомологічне та відділення Українського орнітологічного товариства ім. М.К. Кесслера.

Наймолодшим структурним підрозділом факультету є кафедра географії, яка була створена 1987 року. Її основу склали випускники Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Упродовж 1990–2012 рр. на кафедрі географії було захищено 14 кандидатських і 5 докторських дисертацій. Наразі кафедра забезпечує підготовку фахівців спеціальностей “Географія і біологія” та “Географія і краєзнавчо-туристична робота”. При кафе-

дрі географії діють аспірантура та докторантура із спеціальності 11.00.02 – економічна та соціальна географія. Кафедра географії розміщується в окремому навчальному корпусі, де є всі необхідні для забезпечення навчального процесу кабінети, аудиторії з мультимедійним обладнанням, мінералогічний музей.

Однією з особливостей факультету є щорічні маршрути практики студентів у різних регіонах України (Причорномор'я, Поділля, Карпати). Вони не тільки поглиблюють теоретичні знання, але й значно розширюють кругозір студентів, виховують патріотичні почуття, любов до своєї Батьківщини. При кафедрі географії функціонують також лабораторія краєзнавчо-туристичних досліджень і туристичний клуб “Ірбіс”.

Викладачами кафедр створено зоологічний, ботанічний та мінералогічний музеї, Гербарій Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, який увійшов до переліку “Гербарії України”. Вони стали важливими центрами навчальної, наукової і просвітницької діяльності природничо-географічного факультету.

До складу факультету входить і кафедра фізичного виховання та валєології, яка забезпечує фізичне виховання студентів та спортивно-масову роботу в університеті. У користуванні студентів є сучасні спортивні зали з досвідченими тренерами.

Аудиторний фонд факультету налічує мультимедійні лекційні аудиторії, 3 комп'ютерні класи та ряд спеціалізованих лабораторій з сучасним обладнанням. При факультеті є навчально-дослідна база “Лісове озеро” – місце проведення навчально-польових практик, яка знаходиться у мальовничому місці на березі озера Трубин.

На факультеті щорічно проводяться викладацькі, студентські Всеукраїнські та Міжнародні науково-практичні конференції, учнівські олімпіади та турніри, зимова Всеукраїнська природнича школа “Геліантус – дружнє коло”.

Багата історія та традиції факультету дозволяють йому впевнено крокувати вперед.

Сенченко Г.Г., декан природничо-географічного факультету, кандидат хімічних наук, доцент

З любов'ю до мистецтва

Факультет культури і мистецтв (раніше – музично-педагогічний факультет) засновано у 1961 році. У різні часи тут навчалися та працювали видатні особистості, що заклали підвалини виконавських, наукових, просвітницьких традицій та уславили Ніжинську вищу школу: народні артисти України М. Буравський, В. Іконник, А. Кудлай; доктори мистецтвознавства, професори М. Давидов, А. Лашенко, К. Станіславська, Ю. Чекан; кандидати мистецтвознавства, доценти В. Дубравін, О. Чекан, професор М. Юрченко; заслужені артистки України Р. Борщ, М. Бровченко, заслужені працівники культури України М. Борщ, С. Голуб, А. Єрмольченко, Н. Данишина, О. Варьоха.

Навчально-наукові підрозділи факультету культури і мистецтв очолюють знані в Україні митці та науковці: декан факультету – кандидат пед. наук, доцент А. Гу-

сейнова; зав. кафедри музичної педагогіки та хореографії – доктор пед. наук, професор О. Ростовський; зав. кафедри вокально-хорової майстерності – заслужений діяч мистецтв України, кандидат пед. наук, професор Л. Костенко; зав. кафедри інструментально-виконавської підготовки – заслужений артист України, доцент М. Шумський.

Наукову школу факультету очолює доктор пед. наук, професор О. Ростовський, дослідження у галузі музичного мистецтва та музичної педагогіки успішно здійснюють кандидати педагогічних наук, доценти Н. Біла, Л. Гусейнова, Ю. Дворник, К. Кушнір, О. Коваль, Л. Костенко, О. Павленко, В. Ревенчук, І. Ростовська, Ю. Ростовська, О. Спіліоті, О. Щербініна; кандидати мистецтвознавства, доценти В. Дорохін, А. Дорохіна, О. Кавунник, Т. Ляшенко. Щорічно проводиться Всеукраїнський науково-практичний семінар «Освітньо-мис-

тецький простір України: історія та сучасність», систематично видається збірка «Проблеми мистецької освіти».

Візитною карткою університету є Молодіжний хор «Світлич», створений у 1993 році, під орудою Заслужених діячів мистецтв України, професорів Л. Шумської та Л. Костенко та провідного концертмейстера Г. Брюзгіної. Хор «Світлич» – лауреат Міжнародних та Всеукраїнських конкурсів та фестивалів в Україні (1997, 2011, 2013), у Білорусі (1995, 2008), Греції (2011), в Італії (1998, 2008, 2010, 2012), Німеччині (1999, 2001, 2007), Польщі (1998, 2003, 2015), Сербії (2006), Туреччині (2005), Угорщині (1995, 1996). Колектив записав понад 80 зразків української та зарубіжної хорової музики у фонд Національної радіокомпанії України, а також випустив ліцензійні компакт-диски.

Оркестр народних інструментів під орудою Заслуженого артиста України, доцента М. Шумського є лауреатом II Всеукраїнського конкурсу ім. Б. Лятошинського, Міжнародного фестивалю «Каїнові грона», постійним учасником обласних та міських фестивалів та концертів. У репертуарі оркестру близько 400 творів в оркестровці М. Шумського.

Школа академічного вокального виконавства, заснована Заслуженою артисткою України М. Ф. Бровченко, нині блискуче представлена її учнями, ст. викладачами кафедри вокально-хорової майстерності – дуєтом у складі А. Хоменко та В. Коробки, ст. викладачем В. Курсоном. У галузі естрадного співу значні досягнення має

ст. викл. Н. Крутько, яка є лауреатом Всеукраїнських (2000, 2001, 2006, 2007) і Міжнародних (2006) конкурсів та фестивалів. Вихованці Ніжинської

Колектив «Завбава»

вокальної школи щорічно беруть участь у Всеукраїнських та Міжнародних конкурсах, де незмінно отримують призові місця та лауреатські дипломи. Творчі успіхи переможців вокальних конкурсів обумовлені також

високим виконавським професіоналізмом концертмейстерів Г. Брюзгіної, Л. Чмелик та О. Сіньєльнікової.

Яскрава сторінка професійного рівня музичного виконавства на факультеті – це «Ніжинський дует баяністів» у складі Заслужених артистів України В. Дорохіна та М. Шумського. У творчому доробку дуєту – Гран-прі та звання лауреатів Міжнародних конкурсів та фестивалів баяністів і акордеоністів.

Школа баянного виконавства представлена вагомим творчими здобутками вихованців класу заслуженого артиста України, кандидата мистецтвознавства,

Оркестр народних інструментів

доцента В. Дорохіна, які стали Лауреатами численних Міжнародних та Всеукраїнських конкурсів.

Учні класу заслуженого артиста України, доцента М. Шумського здобули переконливі перемоги на Міжнародних та Всеукраїнських конкурсах.

Фортепіанне виконавство факультету представлене творчістю доцентів кафедри інструментально-виконавської підготовки Л. Гусейнової, Т. Ляшенко, О. Павленка, О. Щербініної. У витоків фортепіанної школи факультету виокремлюється постать доцента В. А. Розен, яка виховала цілу плеяду лауреатів Міжнародних та Всеукраїнських конкурсів.

Цікава й різнобічна діяльність кандидата пед. наук, доцента кафедри музичної педагогіки та хореографії О. Спіліоті, що поєднує фортепіанну сценічну практику з композиторською творчістю та є лауреатом та дипломантом Всеросійських конкурсів.

Високий професійний рівень хореографічного виконавства презентує ансамбль народного танцю «Забавка», яким керує викл. О. Пархоменко. Колектив є лауреатом Міжнародних та Всеукраїнських фестивалів та конкурсів хореографічного мистецтва у Чернігові (2010), Прилуках (2011), Дублянах (2012), Харкові (2013), Дніпропетровську (2011, 2013), Києві (2014), Львові (2015).

Мистецька структура факультету культури і мистецтв включає інші творчі колективи, що є незмінними учасниками університетських, міських концертних заходів та Всеукраїнських фестивалів: Жіночий хор «Канцона» (керівник – ст. викл. З. Хоменко, концертмейстер А. Кульбака) та хореографічний ансамбль «Дивертисмент» (керівник – ст. викл. Г. Сірякова).

На базі факультету щорічно проводяться масштабні мистецькі заходи Всеукраїнський юніорський конкурс

(з 2002 р.) та Муз – фест (з 2008 р.) – авторські проекти професора Л. Ю. Шумської, Всеукраїнський фестиваль-конкурс хореографічного мистецтва «Квітневі викрутаси» (з 2012 року) – проект О. Пархоменка та Г. Сірякової. Щорічно ці мистецькі заходи збирають тисячі учасників з усієї України. Вони є потужними профорієнтаційними заходами, які рекламують Ніжинську вищу школу в межах України та заохочують талановитих абітурієнтів до вступу до нашого ВНЗ.

Людмила Шумська, Заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри вокально-хорової майстерності

Хор «Світлич»

Студентське самоврядування

Студентське самоврядування є виявом діяльної участі студентів у реалізації завдань і функцій, які здійснює університет. Воно є дієвим фактором гармонійного розвитку особистості студента, формування в майбутніх фахівців навичок організатора й керівника, сприяє піднесенню навчальної та громадської активності, згуртуванню студентського колективу, розвитку їх ініціативи й самостійності, посиленню відповідальності за результати навчання. Студентське самоврядування здійснюється через відповідні органи: колегіальний (конференція студентів) та виконавчий (студентська рада). Голова студентської ради обирається відкритим або таємним голосуванням. За рішенням студентської конференції -

9 травня та до річниці Майдану, День вишиванки. Окрім університетських заходів, ми зі студентами беремо участь в таких заходах як День Євро-

пи, долучаємось до відзначення визначних дат міста Ніжина, представляємо нашу Alma Mater на обласних конференціях. Звісно, ми не зупиняємось на досягнутому. Члени нашої студради часто відвідують різноманітні тренінги та семі-

нари для того, щоб удосконаливатись та

допомагати наших студентам.

ренції 26 травня 2015 року студентську раду Ніжинського державного університету очолює студентка факультету іноземних мов Порада Олександра, заступник – студентка історико-юридичного факультету Квітковська Аліна. На цій конференції також було затверджено нове положення про роботу студради, відповідно до змін в Законі про освіту.

Студрада бере участь у всіх подіях, які відбуваються в університеті – конкурси «Містер університет» та «Міс університет», КВН, посвяти в першоккурсники, випускні вечори, тематичні вечірки в ск «Юність», свято 1 вересня та інші. Також ми проводили заходи дещо нового формату – Благодійний вечір пам'яті Андрія Кузьменка, флешмоби до

Наразі ми спілкуємось зі студентами в соцмережах через дві групи – в мережі Facebook та VK. Також був створений альтернативний сайт, на якому всі, хто з певних причин не може висловити свою думку особисто, залишали свої запитання, скарги та пропозиції.

Нашою основною метою є розвиток, доступність лекцій та тренінгів не тільки для обмеженого кола, а для всіх бажаючих студентів нашого університету. Також є велика кількість ідей, про які, хочеться вірити, ви скоро дізнаєтесь не як про щось абстрактне, а реально можливе.

Хочемо подякувати всім студентам, які нам допомагають та беруть участь в наших проектах. Ми завжди раді критиці та відгукам.

Олександра Порада, голова студентської ради університету

Літературна сторінка

Всі історії беруть десь свій початок. Колись я не хотів, аби моя починалася в Ніжині, доки не познайомився з нею. Спочатку вона здавалась норовливою, непідступною, гордою. Пройшло чимало часу, але я так і не пізнав її повністю і чи пізнаю коли не відомо. Її важко розгадати, вона великий, різнобарвний пазл. Вона глибока немов колодязь, якщо пірнув то назавжди. Але відчуваю – у нас з нею взаємно. Ми разом загадуємо бажання, коли у Острі тонуть зорі. Разом мріємо, плануємо майбутнє, радість і сум можемо на двох. На побачення до неї поспішаю кожного ранку. Вона у мене до біса пунктуальна, на вісім і тільки, чекає мене на східцях до свого серця, а потім пригортається ледь відчутно своїм холодним тілом, в якому горить гаряче ество і шепоче чергову історію. Я ще багато чого про неї не знаю. Але вона відкриває свої таємниці не одразу. Не знаю, чи дійде у нас з нею до чогось серйозного, але усвідомляю одне – вона завжди чекатиме на мене на звичному місці, де й двісті років тому чекала на Гоголя, оточена десятками інших кавалерів, у своєму незмінному біло-сіпучому вбранні. Замислена і спокійна, але така ніжна. Незабутня, дорога моя, вища школо! Кохана Гімназіє. Дорога «Гоголівко», мила «альма матер». Здається, зв'язали нас своїми нитками Мойри. І нехай не ревнує до тебе Микола Васильович. Не псує нам стосунків Дана. Я щоденно від тебе п'яний. П'янію у вальсі з тобою, що маю я честь танцювати. І нехай те п'янке поєднання триватиме якомога довше. Бо ніколи не знаєш, чим і коли закінчиться чергова історія в твоєму житті. Але поки вона триває, цінуй кожен момент, кожную секунду, кожен рух вальсу своєї студентської юності.

Ломоносов Михайло

Тобі моя ода

Тобі присвячую рядки ці
Вони від серця йдуть, єдиний
Чотири роки ти зі мною, таки ти вірний
Любий, щирий й такий привабливо – красивий
Тобі моя ода, тобі присвячую слова ці безупинно
Знання та вічність і вино в єдино ніжно так
сплїлись
Рядками серце знову розцвіло, сьогодні, завтра
і завжди
Для тебе я знайду слова, і напишу тобі вустами
ніжну оду
Як обіцяла, одним рядочком опишу свою
до тебе я любов, ту саму
Осанно, істино, натхненно у всіх віках
звучатиме твоє Labore et Zelo

Годунок Мирослава

Моєму Атлантові

Вже четверті жнива.
Вже четверта студентська річниця.
Учетверте вже осінь...І ми – учетверте разом.
Мовчазний, як і завше. Атланте мій, що тобі сниться?
...У заплісаних вікнах – наснажений сонцем озон...
П'ю те сонце, а зорі – ховаю у зошит. На потім.
Вже четверте життя поміж ком і знайомих фонем...

Рудоміна Оля

Зазвучу голосніш! На четвертій досягнутій ноті...
Мій Атланте, тримай нас, як небо.
Могутнім плечем.

Сафрігіна Катерина

Там, де колись навчався Гоголь

В теплі осіннього проміння,
В блакиті неба тихоплинній,
Де в річці ніжне мерехтіння,
Там чути голоси невпинні.
Там, де колись навчався Гоголь,
І Глібов де черпав натхнення,
Свої прокладає дороги
Молодь нового покоління.
І взимку, восени, весною
Стоїть будівля величаво,
Гоголь запрошує з собою
Ступити крок до знань сміливо.
Там Безбородько береже
Безмежний світоч знань великих,
А парк невпинно стереже
Постійний вир подій швидких.
Життя прекрасне у науці,
Коли ти нове пізнаєш.
Чудово вчитись в цьому ВУЗі,
Що храмом знань його ти звеш.

ALMA MATER
Засновник – колектив Ніжинського державного
університету імені Миколи Гоголя

Газета виходить українською мовою раз на місяць
окрім липня і серпня. Обсяг 4 друк. аркуші.
Тираж 900 примірників.
Свідцтво про державну реєстрацію ЧГ 442-91ПР

РЕДАКЦІЙНА РАДА
Голова редакційної ради – Олександр Забарний
Редактор: Анна Лебедева
Члени ради: Григорій Самойленко, Віталіна
Скориход, Анна Парубець, Роман Приходько,
Олександра Порада

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 16602, м. Ніжин Чернігівської
обл., вул. Кропив'янського, 2, університет, новий
корпус, кімната № 213, внутрішній телефон 10-39,
email: almandu1982@gmail.com
Комп'ютерна верстка, набір та макетування:
Анна Лебедева
Коректор: Анна Парубець
Віддруковано у Видавництві НДУ імені
М. Гоголя
Замовлення №49

* Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. * За точність викладення фактів відповідає автор.

* Редакції надано право редагувати й скорочувати матеріали. * При передрукуванні матеріалів обов'язково посилатися на газету "ALMA MATER"